

7. Yoon N. *The Sun is Also a Star* / Nicola Yoon. - New York: Delacorte Press, an imprint of Random House Children's Books, a division of Penguin Random House LLC, 2016. - 384 p.

Ірина БУЛГАКОВА
Науковий керівник – доц. Тетяна ЦЕПЕНЮК

ПЕРЕКЛАД ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ, ПОРОДЖЕНИХ У СОЦМЕРЕЖАХ

Стрімкий розвиток соціальних мереж та зростаюча роль інтернет-комунікації в сучасному світі спричиняють появу значної кількості лінгвістичних інновацій. Варто зазначити, що саме молодь є основним джерелом новотворів, видозмінюючи ті чи інші усталені форми та значення слів, тим самим поширюючи і популяризуючи їх шляхом спілкування. Неологізми, okazіоналізми, абрєвіатури та слова-гібриди – усі вони унікальні для мережевих середовищ, створюючи як лінгвістичні, так і культурні виклики для перекладачів. Саме це й визначає **актуальність** нашого дослідження.

Мета нашої розвідки полягає у вивченні перекладацьких прийомів відтворення сучасних англomовних новотворів, які були породжені у соцмережах; з'ясуванні лінгвістичних особливостей новотворів, характерних для англomовної аудиторії. Матеріалом нашого дослідження є публікації у соцмережах Instagram, TikTok, Telegram і X(Twitter). Методом суцільної вибірки нами було виокремлено для аналізу 14 лексичних одиниць, найчастіше вживаними виявилися 7 з перелічених новотворів: **crush**, **GOAT**, **cringe**, **GGWP**, **side eye**, **creepy**, **merch**.

В сучасному перекладознавстві вагомій досягненню у вивченні теми новотворів належать французьким лексикологам, таким як Л. Дерою, Б. Гардену, а серед вітчизняних науковців, слід відзначити Ю. Зацного, В. Карабана, А. Гармаша, та багато інших.

На думку Ю.А. Зацного, особливо важливу роль у збагаченні лексики англійської мови в останні десятиліття відіграє сленг. Він пояснює, що спочатку поняття «сленг» асоціювалося з арго злочинного світу, але з часом його значення еволюціонувало. Сленг став розумітися як конотативно забарвлена лексика та фразеологія, яка вийшла за межі певних соціальних груп, набула загальнономовного характеру та широко використовується в розмовній мові, хоча й не вважається стандартною, літературною. Саме тому, сленг є одним із основних джерел нових лексичних та фразеологічних одиниць, неологізмів, які поповнюють мову [1, с. 5].

Як зазначає О. В. Косович, «саме поняття «неологізм» отримує різнобічну інтерпретацію, унаслідок чого може розглядатися то як мовна (лексична) одиниця, то як мовна (стилістична, okazіональна, індивідуально-авторська) одиниця [3, с. 269]». У контексті дослідження новотворів, характерних для соцмереж, це твердження набуває особливої вагомості. Адже різний контекст породжує різне значення та функціональне навантаження.

Ось наприклад, слово **cheugy** [11] виникло у 2013 році для опису людей, які безуспішно намагалися бути в тренді. Проте це слово не стало популярним відразу. Лише у 2021 році, коли користувачка TikTok Хеллі Кейн використала його у своєму відео для означення людей, які публікували відео, сподіваючись виглядати сучасними, але насправді справляли дещо протилежне враження, лексичний неологізм став популярним на просторах Інтернету. З іншого боку, okazіоналізми на кшталт **cringeworthy** (щось, що викликає почуття сорому) несуть стилістичне та експресивне значення.

Доволі часто лексичні новотвори викликають певні труднощі у перекладачів, оскільки ці слова не завжди є зафіксовані у словниках. Тому перекладачам нерідко доводиться перекладати їх українською мовою спираючись на ті підходи, які пропонують перекладознавці, а також виходячи зі структури таких слів, мотивації їхнього значення.

Перекладознавці виокремлюють такі способи перекладу неологізмів:

1. Транскодування – це спосіб перекладу слів за допомогою заміни звукових чи графічних одиниць вихідної мови відповідними одиницями мови перекладу з використанням алфавіту. Транскодування поділяється на транслітерацію та транскрибування. Транслітерація – передача букв англійського алфавіту за допомогою букв українського алфавіту. Транскрибування – спосіб передачі звукової форми англійського слова за допомогою українських літер [2, с. 282-283]. Наприклад: **merch – мерч** (одяг з атрибутикою) [9], **crush (slang) – краш** (людина, яка подобається) [7].

2. Описовий переклад – трансформація, під час якої лексичні елементи вихідної мови замінюються в мові перекладу більшим за кількістю компонентів словосполученням. Використовується у тих випадках коли в цільовій мові відсутній еквівалент або термін для адекватної передачі змісту слова чи словосполучення [2, с. 297]. Наприклад: **GOAT - Найвеличніший з усіх часів** [5], **main character – поводиться так, наче головний герой** [10].

3. Калькування – дослівний або буквальний переклад, що здійснюється за допомогою заміни слів вихідної мови їхніми лексичними відповідниками мови перекладу, при цьому зберігається граматична

структура [2, с. 286]. Наприклад: *to ban – банити*[8], *creepy – кріповий/страшний* [7], *doesn't matter day – немає різниці який день* [4, с. 118].

4. Трансплантація (Пряме включення) – використання слова чи виразу з вихідної мови в його оригінальній формі. Застосовується, коли в мові перекладу відсутні еквіваленти, або потрібно зберегти колорит тексту. Наприклад: *Gg (хорошої гри), удачі Наві в фіналі! Дякую за підтримку!* [12], *LOL (сміюся вголос) на Житомирщині вчитель продав шкільну оргтехніку, аби пограти в інтернет-ігри.*

5. Приблизний переклад – спосіб передачі загального змісту вихідного тексту, без дотримання точного граматичного чи лексичного відтворення оригіналу. Значення слова зберігається, але в мові перекладу неологізм змінює свою форму [1, с. 117]. Наприклад: *side eye – глянути скося* [5]

Таким чином, у дослідженні ми обґрунтували, що переклад сучасних новотворів, породжених у соціальних мережах, є складним завданням для перекладачів. Адаптивний розвиток інтернет-комунікації спричинив появу великої кількості лінгвістичних інновацій, що є унікальними для мережових середовищ, оскільки вони відображають специфічні культурні та стилістичні особливості онлайн-спілкування. Для того, щоб адекватно відтворити зміст та стилістику таких новотворів, перекладач повинен глибоко розуміти контекст та функціонування їх у соціальних мережах. Ми з'ясували, що найдієвішими перекладацькими прийомами залишаються, такі способи перекладу, як: транскодування, описовий переклад, калькування, трансплантація та приблизний переклад. Під час роботи з цими неологізмами, ми дійшли висновку, що вибір конкретного способу залежить від низки факторів, таких як поширеність неологізму в мові перекладу, його морфологічна структура, а також експресивне та стилістичне забарвлення. Для того щоб ефективно адаптувати новітні мовні явища, властиві інтернет-комунікації, до інших мовних та культурних контекстів, перекладачеві потрібно володіти основними навичками перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зацний Ю. А., Янков А. В. Нова розмовна лексика і фразеологія: Англо-український словник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 224 с.
2. Карабан В. Переклад англійської наукової й технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми: посібник. Вінниця: Нова книга, 2004. 574 с.
3. Косович О. В. Неологізм як об'єкт лінгвістичного дослідження в романістиці. Вчені Записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Київ: Гельветика, 2021. Т. 32 (71), № 2, ч. 1. С. 30–37.
4. Лисичкіна І. О., Лисичкіна О. О. Особливості англо-українського перекладу неологізмів пандемії COVID-19. Закарпатські філологічні студії. 2021. Вип. 19(2). С. 116–120. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/trphst_2021_19\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/trphst_2021_19(2)_25) (дата звернення: 15.04.2024).
5. Мессі прикрасив обкладинку журналу з козликами. Спорт: веб-сайт. URL: <https://tsn.ua/prosport/messi-vlashtuvali-fotosesiyu-z-kozlikom-i-kozloom-1166193.html> (дата звернення: 20.04.2024).
6. Переклад слова "side-eye" українською. Kyiv Dictionary: веб-сайт. URL: https://www.kyivdictionary.com/uk/?q=side-eye&from_lang=en&to_lang=uk (дата звернення: 19.04.2024).
8. Словник молодіжного сленгу: що означають слова. Цікавинки: веб-сайт. URL: <https://tsn.ua/tsikavinki/zashkvar-rofl-i-krinzh-royasnyuyemo-molodizhniy-sleng-prostimi-slovami-1974112.html> (дата звернення: 19.04.2024).
9. Словник української мови онлайн «Словотвір»: веб-сайт. URL: <https://slovotvir.org.ua/words/banytu> (дата звернення: 20.04.2024).
10. Словник української мови онлайн «Словотвір»: веб-сайт. URL: <https://slovotvir.org.ua/words/merch> (дата звернення: 20.04.2024).
11. 20 англійських фраз із поясненням, якими спілкується молодь. Cambridge English: веб-сайт. URL: <https://cambridge.ua/uk/blog/slovar-molodezhnoy-angliyskoy-leksiki/> (дата звернення: 20.04.2024).
12. Cheugy Meaning & Origin. Dictionary.com: веб-сайт. URL: <https://www.dictionary.com/e/slang/cheugy/> (дата звернення: 01.04.2024).
13. 25 English gaming phrases and what they mean. British Council English Online: веб-сайт. URL: <https://englishonline.britishcouncil.org/blog/articles/25-english-gaming-phrases-and-what-they-mean/> (дата звернення: 20.04.2024).